

700 flyktingar befaras ha drunknat

MEDELHAVET Minst 700 personer befaras ha drunknat i tre olika förlisningar i Medelhavet i slutet av förra veckan. Antalet dödsfall är det högsta under samma vecka sedan april 2015, enligt FN:s flyktigorgan UNCHR. Sedan EU stängt gränsen mot Turkiet har allt fler flyktingar valt den farligare ruten från Libyen till Italien.

"Vi blöder allihopa". Protest i Rio de Janeiro mot en brutal gruppvåldtäkt.

FOTO: LEO CORREIA/AP/IT

Ramaskri mot gruppvåldtäkt

BRASILLEN I helgen arrangerades stora protester i Brasilien till stöd för en 16-årig flicka som utsatts för en brutal gruppvåldtäkt. Över 30 män tros ha deltagit i övergreppet som genomfördes förra helgen och sedan spreds i filmklipp på sociala medier. På måndagen greps två misstänkta, varav en uppges vara flickans pojkvän, rapporterar AP.

Stor polisräd mot Google

FRANKRIKE Ett hundratal poliser och personer från den franska skattemyndigheten gjorde i förra veckan en räd mot Googles högkvarter i Paris. Sökjätten misstänks ha undvikit att betala cirka 15 miljarder kronor i skatt genom avancerad skatteplanering. Även McDonalds fick påhälsning av franska skattemyndigheten nyligen som en del av en kampanj mot skattesmitande storföretag.

FOTO: M. FERREZ/AP/IT

Polisen upplöser en demonstration i Barcelona den 24 maj.

Vräkning orsakar kravaller

SPANIEN Kravaller har rasat i Barcelona i flera dagar den senaste veckan sedan polis vräkt ett socialt center i ett nedlagt bankkontor i stadsdelen Gràcia. Centret har sedan fem år fungerat som ett tillhåll för aktivister. Frågan innebär en svår prövning för stadens nyutträdde vänsterborgmästare Ada Colau som själv har en bakgrund i antivärkningsrörelsen.

Koraller planteras vid stålstrukturer på i övrigt tomta sandbottnar vilket leder till att egna små ekosystem med fiskar uppstår och att erosion motverkas.

Sandsäckar läggs på hög längs strandkanten av ön Ihuru för att förhindra erosionen som förvärras av minskade korallrev.

Valhajturism lockar tusentals besökare till Maldiverna och bidrar till bevarandet av hajarna som på många andra håll hotas av utrotning.

Miljökamp under vatten i Maldiverna

Stigande vattentemperaturer, korallblekning, invasiva arter och erosion. Hoten mot önationen Maldiverna är många. Samtidigt finns det en motkraft som arbetar för bevarandet av paradisoarna.

Vattentemperaturen ligger några grader över 30, detsamma som i luften. Varmna strömmar smeker huden för att abrupt avbrytas av en vägg med kallare vatten ovanför korallrevet som omger ön Ihuru. Härdkorallerna ser ut att vara i bra form, det vimlar av liv kring dem; en havssköldpadda simmar långsamt över sin domän, några clownfiskar kikar beskyddande ut från sina havsaneomoner, ett stím färgglada ängelfiskar sveper förbi.

Det hade kunnat vara ett undervattensparadis utan tillstymmelse till problem. Men den behagliga vattentemperaturen är ett par grader varmare än nor-

malt och när vi tittar närmare på korallerna så syns blekningen; de annars så färgglada korallerna är delvis vita. Det pågående väderfenomenet El Niño medför högre vattentemperaturer och har drabbat korallrev över hela världen, även i Maldiverna. – Vi ser en global våg av korallblekning som drar fram, säger forskaren Peter Mumby, som gör research på att förbättra hanteringen av korallrev.

VÅL UPPE PÅ LAND förklarar Peter Mumby att kombinationen av solsken och höga vattentemperaturer kan vara förödande för koraller och orsaka blekning.

Men de kan också återhämta sig när temperaturerna blir mer normala. År 1998 såg världen den första stora globala vågen av korallblekning och efter det har stora delar av världens korallrev återhämtat sig.

– Medierna gillar att beskriva det som en undergång, men det finns många exempel på rev som återhämtat sig helt.

Fortfarande är dock förhöjda koldioxidhalter och en stigande medeltemperatur ett hot som måste tas på allvar, menar Peter Mumby.

– Klimatförändringarna måste stoppas genom att minska koldioxidutsläppen!

PÅ IHURU OCH närliggande Vabbinfaru lägger anställda sandsäckar på hög längs strandkanten för att förhindra erosionen som är vanligt förekommande, då stora delar av stränderna flyttar på sig fram- och tillbaka över

Peter Mumby, forskare.

Vi ser en global våg av korallblekning som drar fram.

öarna. Korallrev är en naturlig barriär mot stormar och vågor, och ett välmående rev motverkar därför erosion; eftersom korallerna höjs i takt med att vattenytan stiger.

På Maldiverna kan dykare och snorklare medverka i korallplantering; där små korallfragment fästs vid rep eller stålstrukturer och där korallerna sedan växer 10–20 centimeter om året, ibland snabbare än så.

Längs reven utanför Ihuru och Vabbinfaru syns tecken på att de senaste årens korallplantering gett resultat. Stålstrukturer på i övrigt tomta sandbottnar har bildat egna små ekosystem med fiskar som lever i och kring de storväxta härdkorallerna.

TURISTER FÅR ÄVEN vara med och plocka upp törnekronor, som är en korallätande sjöstjärna. På Stora barriärrevet har antalet törnekronor fullkomligt exploderat, mestadels som en följd av övergödning från jordbruket, och är ett allvarligt hot mot hela revet.

I Maldiverna har törnekronorna också ökat i antal när vat-

tentemperaturen stiger och deras naturliga fiender utfiskas. Runt Ihuru och Vabbinfaru syns knappt några törnekronor till; ett resultat av ett hårt arbete att kontrollera deras antal. Fiske kring korallreven är förbjudet och arter som rockor och hajar är skyddade enligt lag – vilket lett till att patrullerande revhajar kring bygggorna på öarna åter har blivit en vanlig syn.

SPEEDBÅTEN KRETSAR kring Alifu Dhaaluatollen och plötsligt hörs ropet från spanaren på motorbåtens tak: "Där borta ser jag den!". Sekunderna senare hörs plasket från fenor när turister hoppar i det turkosfärgade klara vattnet. Där några meter ner, simmar den graciöst långsamt fram. En valhaj. Världens största fisk – som fridfullt silar plankton med öppen mun på sin färd över havsbotten. Den verkar inte nämnvärt bry sig om gruppen av

följeslagare som stundtals hade kunnat hålla fast i fenorna; men att röra djuren är strängt förbjudet.

Valhagen, som i Maldiverna är skyddad enligt lag, kan bli upp till tolv meter. Valhajturism och att dyka eller snorkla med andra hajarter lockar tusentals turister till Maldiverna och bidrar till bevarandet av hajarna som på många andra håll hotas av utrotning.

EN TOTAL FREDNING av samtliga hajarter i Maldiverna kom 2012 och har spelat en viktig social och ekologisk roll; hajarna anses ha ett större kommersiellt värde levande än döda.

– Nu finns det gott om haj igen, samtidigt som lokalbefolkningen är engagerad i att återställa sin miljö, förklarar marinbiologen Steve Newman som har ett laboratorium på Vabbinfaru där han gör research och arbe-

tar med att restaurera korallreven med hjälp av bland annat lokalbefolkningen.

Han visar en vattenbehållare med havssköldpaddungar, sammanlagt har resorten Banyan Tree på Vabbinfaru, där Steve Newman arbetar, släppt ut 400 sköldpaddor som de förser med gps-sändare för att följa djurens rörelsemönster; "vi ger dem en hjälpsam hand", berättar Steve Newman.

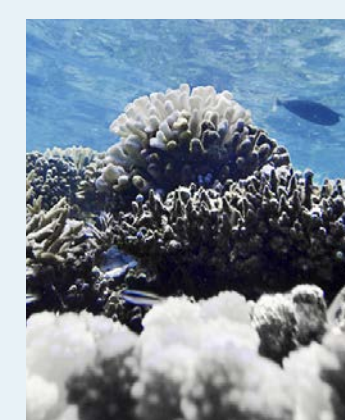
KORALLBLEKNING beskriver han som en delvis naturlig process, och att ha motståndskraftiga rev kräver utbildningsprogram – något som Maldiverna, med sitt låga befolkningstryck, har rätt förutsättningar att lyckas med.

– Det är ingen raketforskning som krävs, det gäller bara att få med alla i arbetet.

TEXT: JOHAN AUGUSTIN
FOTO: ROGER BORGLID

KORALLBLEKNING

Vid korallblekning stöts korallernas zooxantheller, som är intracellulära alger, ut och förlorar sitt fotosyntiserande pigment. Korallerna förlorar sin färg och det underliggande vita kalkskelettet blir synligt. Om ett helt korallrev drabbas av blekning kan det ta decennier för revet att återhämta sig helt. Vid mindre omfattande blekningar kan återhämtningen ske inom ett par år. Eftersom temperaturen i tropiska hav beräknas stiga med 1–2 grader per sekel så kommer massblek-

ningar liknande de år 1998 troligen att inträffa betydligt mer frekvent i framtiden.

MALDIVERNA

Maldiverna är en östat i norra Indiska oceanen som består av 26 atoller med 1 192 öar, var av omkring 200 är bebodda. Befolkningen närmar sig 400 000 var av en tredjedel bor i huvudstaden Male, som räknas som världens minsta och mest kompakta huvudstad.

